

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.001.01.2022

Pani
Ewa Leniart
Wojewoda Podkarpacki
ul. Grunwaldzka 15
35-959 Rzeszów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 85/18 – województwo podkarpackie oraz realizacja zadań nałożonych na Wojewodę w 2021 r. ustawą o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie, 35-959 Rzeszów, ul. Grunwaldzka 15 (dalej Urząd lub PUW).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ewa Leniart, Wojewoda Podkarpacki od 13 stycznia 2020 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	1. Magdalena Grabowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/1/2022 z 5 stycznia 2022 r.; 2. Roman Tadla, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/3/2022 z 5 stycznia 2022 r.; 3. Krzysztof Pakuła, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/2/ 2022 z 5 stycznia 2022 r.

(akta kontroli tom I, str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na 2021 r. pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/18 – województwo podkarpackie oraz ocena wykonania planu finansowego PUW – jednostki finansowanej w ramach tej części budżetu. Dokonano także oceny realizacji zadań nałożonych na Wojewodę ustawą z 16 maja 2019 r. o <i>Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej</i> ² (dalej ustawa o Funduszu).
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– działania związane z egzekucją dochodów budżetowych;– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych;– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;– nadzór i kontrola sprawowane przez Wojewodę w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o <i>finansach publicznych</i>³, w tym:<ul style="list-style-type: none">a) nadzór nad wykonywaniem planów finansowych jednostek podległych;

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 717 ze zm.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.

b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/18 – województwo podkarpackie.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności działań windykacyjnych podejmowanych przez dysponenta.

W zakresie wywiązywania się Wojewody z obowiązków nałożonych ustawą o Funduszu ocenie podlegało, między innymi, przestrzeganie zasad:

- udzielania dofinansowania i dopłaty ze środków Funduszu,
- przekazywania dopłaty,
- wypłaty niewykorzystanych środków Funduszu

oraz czynności podejmowane przez Wojewodę w związku z niedokonaniem przez organizatorów zwrotu dopłaty, a także działania kontrolne i sprawozdawcze Wojewody.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań:

- analizy stanu należności pozostałych do zapłaty;
- szczegółowej kontroli windykacji zaległości;
- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/18 w trakcie roku budżetowego;
- kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych;
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad;
- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 85/18 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia;
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia;
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;
- analizy stanu zobowiązań;
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań;
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań;
- analizy stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/18.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

Do oceny wykonania budżetu państwa w części 85/18 – województwo podkarpackie wykorzystano również wyniki kontroli wykonania planu finansowego na 2021 r. przez PUW.

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 85/18 – województwo podkarpackie oraz wykonanie planu finansowego na 2021 r. przez PUW.

Pozytywnie ocenia również realizację, w 2021 r., zadań nałożonych na Wojewodę ustawą o Funduszu.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W wyniku wymienionych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że:

- dochody budżetu państwa zostały zrealizowane w wysokości 118,5% planu, uwzględniającego prognozy oparte na ocenie wykonania z lat ubiegłych;
- dysponent części 85/18 budżetu państwa niezwłocznie podejmował działania związane z windykacją należności;
- wydatki budżetu państwa realizowane były z zachowaniem zasad racjonalnego i celowego dysponowania środkami publicznymi, legalnie, w ramach limitów określonych w planie finansowym, a w ich wyniku uzyskano oczekiwane efekty;
- dysponent części 85/18 sprawował nadzór i kontrolę nad całością gospodarki finansowej, obejmując nimi w szczególności: realizację zadań finansowanych z budżetu państwa, zgodność wydatków z planowanym przeznaczeniem, terminy przekazywania oraz prawidłowość wykorzystania dotacji;
- Wojewoda prawidłowo wywiązała się z nałożonych zadań w zakresie przyznawania środków z Funduszu i kontroli ich wykorzystania.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje roczne sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe – analiza porównawcza i ocena działań windykacyjnych

Opis stanu
faktycznego

Dochody budżetowe wykonane w 2021 r. w części 85/18 wyniosły 96 421,8 tys. zł. Były one wyższe o 15 861,9 tys. zł (o 19,7%) od dochodów zrealizowanych w 2020 r., na co główny wpływ miały wyższe dochody z tytułu:

- realizacji zadań związanych z gospodarowaniem nieruchomościami Skarbu Państwa (o 9402,7 tys. zł)⁶,
- wyegzekwowanych należności alimentacyjnych (o 1626,5 tys. zł)⁷,
- opłat paszportowych (o 1103,5 tys. zł)⁸.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Dochody w dziale 700 *Gospodarka mieszkaniowa* rozdziale 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami*.

⁷ Dochody w dziale 855 *Rodzina* rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* § 2350 *Dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego*.

⁸ Dochody w dziale 750 *Administracja publiczna* rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie* § 0930 *Wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych*.

Wykonane dochody były wyższe o 15 037,8 tys. zł (o 18,5%) od dochodów planowanych. Na wyższe od planu wykonanie dochodów wpłynęły przede wszystkim większe przychody:

- z tytułu realizacji zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego (jst), związanych z gospodarowaniem gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa (o 6731 tys. zł)⁹,
- z egzekucji należności alimentacyjnych (o 2169,7 tys. zł),
- ze zwrotów dotacji przeznaczonych na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (o 1657,6 tys. zł)¹⁰;
- ze zwrotów dotacji przeznaczonych na świadczenie wychowawcze (o 1476,9 tys. zł)¹¹.

Podobnie jak w latach poprzednich, największe wpływy uzyskano z tytułu gospodarowania mieniem Skarbu Państwa (40 826,9 tys. zł) oraz wyegzekwowania należności alimentacyjnych (17 169,7 tys. zł). Wysokie kwoty dochodów uzyskano także z: opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną i lekarzy weterynarii wyznaczonych przez powiatowych lekarzy weterynarii oraz usług świadczonych przez tę Inspekcję (6771,6 tys. zł)¹², usług świadczonych przez Inspekcję Sanitarną (4676,8 tys. zł)¹³ oraz opłat paszportowych (4973,3 tys. zł). Dochody uzyskane z wszystkich tych tytułów stanowiły 77,2 % dochodów ogółem.

(akta kontroli tom I, str. 8-18, 19-30)

Według stanu na koniec 2021 r. należności pozostałe do zapłaty wynosiły 617 033,9 tys. zł, w tym zaległości netto 610 767 tys. zł. W stosunku do 2020 r. kwota ww. należności uległa zwiększeniu o 22 944,2 tys. zł (o 3,9%), a zaległości o 29 430 tys. zł (o 4,7%). Analogicznie jak na koniec 2020 r., największe należności dotyczyły:

- wpłat od dłużników alimentacyjnych – 585 660,7 tys. zł (o 4,2% więcej niż na koniec 2020 r.), w tym zaległości 583 422,2 tys. zł (o 4% więcej);
- opłat za użytkowanie gruntów Skarbu Państwa – 17 916,2 tys. zł (mniej o 5,8%), w tym zaległości 17 685,9 tys. zł (kwota zaległości uległa zwiększeniu o 34,8%).

Przyczynami wzrostu należności od dłużników alimentacyjnych był wzrost liczby świadczeniobiorców funduszu alimentacyjnego i jednocześnie dłużników tego funduszu, podwyższanie zasądzonych alimentów oraz ograniczone możliwości skutecznego prowadzenia postępowań egzekucyjnych (dłużnicy przebywający za granicą, dłużnicy bez ustalonego adresu zamieszkania). Wzrost zaległości netto z tytułu użytkowania gruntów Skarbu Państwa wynikał z nieterminowych wpłat należności, umarzania postępowań egzekucyjnych z powodu nieściągalności, bezskutecznej egzekucji komorniczej.

(akta kontroli tom I, str. 8-18, 31-33)

⁹ Dochody w dziale 700 rozdziale 70005 § 235.

¹⁰ Dochody w dziale 855 rozdziale 85502 § 2910 *Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości.*

¹¹ Dochody w dziale 855 rozdziale 85501 *Świadczenie wychowawcze* § 2910.

¹² Dochody w dziale 010 *Rolnictwo i łowiectwo* rozdziale 01034 *Powiatowe inspektoraty weterynarii* § 0690 *Wpływy z różnych opłat* oraz § 0830 *Wpływy z usług.*

¹³ Dochody w dziale 851 *Ochrona zdrowia* rozdziale 85132 *Inspekcja sanitarna* § 0830.

W 2021 r. PUW zrealizował dochody budżetowe w wysokości 8768,6 tys. zł¹⁴. Podobnie jak w 2020 r., największe wpływy uzyskano z: opłat paszportowych¹⁵ (4973,3 tys. zł); najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa¹⁶ (1965 tys. zł); opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłat ewidencyjnych¹⁷ (846,1 tys. zł). Nieznacznie uległa zmianie struktura wykonanych dochodów. Dochody z wymienionych tytułów stanowiły – odpowiednio – 57%; 22%; 10% dochodów ogółem, podczas gdy w 2020 r. – 59%; 13%; 9%.

Dochody zrealizowane przez PUW w 2021 r. były wyższe o 2252,6 tys. zł (o 34,6%) od dochodów wykonanych w 2020 r. oraz niższe o 1811,4 tys. zł (o 17,1%) od dochodów planowanych. Różnice te spowodowane były głównie:

- wpływami z opłat paszportowych – w porównaniu do 2020 r. wyższymi o 1076,5 tys. zł (o 27,8%), jednak niższymi o 2026,7 tys. zł (o 29%) od planowanych na 2021 r.;
- wpływami z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa – o 1120,3 tys. zł (132%) większymi niż w 2020 r., co wynikało ze zmiany sposobu rozliczania zwrotów kosztów związanych z utrzymaniem wynajmowanych pomieszczeń¹⁸, zwiększeniem wynajmowanej powierzchni oraz większymi obciążeniami najemców ze względu na wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych.

(akta kontroli tom I, str. 8-18, 34)

Według stanu na koniec 2021 r., należności pozostałe do zapłaty wynosiły 786,4 tys. zł, w tym zaległości 715,5 tys. zł. Były one wyższe od występujących na koniec 2020 r. – odpowiednio – o 104,9 tys. zł (o 15,4%) oraz o 68,5 tys. zł (o 10,6%). Zwiększenia te wynikały głównie z kar nałożonych na organy wykonawcze samorządu terytorialnego za nieterminowe wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (zwiększenie należności o 57 tys. zł i zaległości o 20,5 tys. zł) oraz odsetek od nieterminowych zapłat należności (zwiększenie należności o 28,7 tys. zł i zaległości o 29,2 tys. zł).

Głównymi pozycjami należności pozostałych do zapłaty były należności przejęte po likwidacji jednostek (przede wszystkim Zakładu Obsługi PUW), które wraz z odsetkami wynosiły 290,2 tys. zł, a także należności z tytułu nałożonych kar: na osoby prawne, postanowieniami organów nadzoru budowlanego, za nielegalne użytkowanie obiektów budowlanych (100 tys. zł – z odsetkami i kosztami upomnienia 140,8 tys. zł); na wójtów i burmistrzów za nieterminowe wydanie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego (68,5 tys. zł – z odsetkami 80,45 tys. zł). Należności te stanowiły 65% wszystkich należności pozostałych do zapłaty. Zaległości – poza przejętymi po zlikwidowanych jednostkach – to głównie kary nałożone przez nadzór budowlany. Wraz z zaległymi odsetkami wynosiły one 648,8 tys. zł, co stanowiło 90,7% zaległości ogółem.

(akta kontroli tom I, str. 8-18, 35)

¹⁴ Dochody w dziale 750 *Administracja publiczna* (8452,9 tys. zł), w tym w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie* (8400,7 tys. zł) i 75046 *Komisje egzaminacyjne* (52,2 tys. zł) oraz w dziale 710 *Działalność usługowa* rozdziale 71015 *Nadzór budowlany* (315,7 tys. zł).

¹⁵ Dochody w dziale 750 rozdziale 75011 § 0930 *Wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych*

¹⁶ Dochody w dziale 750 rozdziale 75011 § 0750 *Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze.*

¹⁷ Dochody w dziale 750 rozdziale 75011 § 0620 *Wpływy z opłat za zezwolenia, akredytacje oraz opłaty ewidencyjne*

¹⁸ Od 2021 r., dokonywane przez najemców zwroty kosztów związanych z utrzymywaniem pomieszczeń kwalifikowane są jako dochody budżetowe.

Regulamin PUW w Rzeszowie¹⁹ określa zasady pracy w zakresie działań windykacyjnych oraz dotyczących stosowania ulg w spłacie należności. Przepisy ogólne działu IV Regulaminu przewidywały zadania wspólne wydziałów oraz ich obowiązki, do których należą sprawy związane z realizacją kompetencji Wojewody. Zgodnie z § 11 pkt 5 oraz 8 tego dokumentu, wydziały prowadziły, *przy współpracy z Wydziałem Finansów i Budżetu lub Wydziałem Organizacyjno-Administracyjnym oraz z Wydziałem Prawnym i Nadzoru, sprawy z zakresu umarzania, odraczania terminów lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających organom administracji rządowej lub państwowym jednostkom budżetowym oraz należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym z tytułu dochodów budżetowych, zgodnie z zakresem zadań określonych dla poszczególnych wydziałów w Statucie Urzędu i Regulaminie.* Ponadto, wydziały prowadziły *sprawy związane z dochodzeniem w drodze egzekucji administracyjnej i sądowej należności ustalonych i określonych rozstrzygnięciem wydanym w zakresie zadań danego wydziału.* Zadania te zostały również opisane w regulaminach wewnętrznych poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu.

Kontrolą w zakresie prawidłowości prowadzenia windykacji objęto pięć zaległości budżetowych na łączną kwotę 615,2 tys. zł²⁰. We wszystkich badanych sprawach, należności naliczono w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i rozstrzygnięciami właściwych organów oraz bezzwłocznie podejmowano działania windykacyjne. W sprawach cywilnoprawnych Wojewoda występowała na drogę sądową w celu wyegzekwowania należności.

(akta kontroli tom I, str. 36, 38-45, 47-50)

W 2021 r., Wojewoda – reprezentując Skarb Państwa – nie zawierała ugód przed sądem powszechnym w sprawach spornych należności cywilnoprawnych. Dokonała umorzenia należności w łącznej wysokości 280 tys. zł oraz rozłożyła na raty zapłatę należności w łącznej wysokości 92,2 tys. zł. Decyzje w sprawie tych ulg²¹ uzasadnione były względami, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy *o finansach publicznych*. Badaniem objęto dziewięć spraw, z czego pięć dotyczyło umorzenia ogółem 245 tys. zł, a trzy – rozłożenia na raty należności w łącznej wysokości 92,2 tys. zł. W sprawach tych w sposób właściwy dokonano badania stanu faktycznego oraz spełnienia – przez wnioskujących – warunków do udzielenia ulg, wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

(akta kontroli tom I, str. 5-7)

W 2021 r., w części 85/18 przedawnieniu uległy należności w łącznej wysokości 240,3 tys. zł, co stanowiło 0,04% należności na koniec 2020 r. Dotyczyły one głównie kar nałożonych decyzjami administracyjnymi w trybie ustawy z 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii*²² oraz ustawy z 25 sierpnia 2006 r. *o bezpieczeństwie żywności i żywienia*²³ (202 tys. zł). Pozostałe przedawnione należności dotyczyły opłat z tytułu czynności kontrolnych realizowanych w związku ze sprawowaniem bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego. Prowadzona egzekucja administracyjna nie była skuteczna pomimo zastosowania wszystkich

¹⁹ Załącznik do zarządzenia nr 202/20 Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 września 2020 r. *w sprawie ustalenia Regulaminu Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie*, zmienionego zarządzeniami: nr 261/20 z dnia 17 grudnia 2020 r., nr 47/21 z dnia 26 lutego 2021 r., nr 126/21 z dnia 24 maja 2021 r., 188/21 z dnia 18 sierpnia 2021 r. oraz nr 14/22 z dnia 27 stycznia 2022 r.

²⁰ Kwota zaległości – 256,7 tys. zł, kwota odsetek – 352,6 tys. zł, opłaty sądowe 5,9 tys. zł.

²¹ Wojewoda wydała 29 decyzji w sprawie umorzenia należności oraz 11 decyzji w sprawie rozłożenia na raty zapłaty należności.

²² Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.

²³ Dz. U. z 2020 r. poz. 2021 ze zm.

środków przewidzianych prawem. W 2021 r. nie uległy przedawnieniu należności zaewidencjonowane w księgach Urzędu.

(akta kontroli tom I, str. 31-33, 37, 46)

W 2021 r. Wojewoda podejmowała działania nadzorcze w celu prawidłowej realizacji dochodów przez jednostki realizujące budżet w części 85/18, w tym zmierzające do zmniejszenia kwoty zaległości. W ramach tych działań, podejmowanych na podstawie art. 175 ust. 2 pkt 1 ustawy o *finansach publicznych*, służby Wojewody przeprowadziły 13 kontroli obejmujących realizację dochodów budżetowych, w tym jedną w jednostce podległej oraz 12 w jst²⁴. Realizacja dochodów budżetowych, w tym kształtowanie się poziomu zaległości, były również przedmiotem ocen i analiz (kwartalnych i rocznych) dokonywanych w oparciu o przyjmowane sprawozdania wraz z częścią opisową oraz informacje i wyjaśnienia.

(akta kontroli tom III, str. 381-459)

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r., Najwyższa Izba Kontroli nie formułowała wniosków i uwag w zakresie dochodów.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r., w części 85/18, w zakresie dochodów.

Dochody budżetowe na 2021 r. zostały realnie zaplanowane, w oparciu o wykonanie w latach ubiegłych. Wykonano je w wysokości 118,5% planu. Prawidłowo udzielano ulg w spłacie należności. Wzrost należności pozostałych do zapłaty i zaległości wynikał z przyczyn niezależnych od dysponenta części 85/18 budżetu państwa.

Wojewoda realizowała działania nadzorcze zmierzające do prawidłowej realizacji dochodów przez jednostki realizujące budżet w tej części.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W 2021 r. wydatki w części 85/18 budżetu państwa wynosiły 4 683 919,8 tys. zł, w tym wydatki niewygasające – 12 629,7 tys. zł. W porównaniu do 2020 r. kwota wydatków była większa o 13 447,3 tys. zł (0,3%). Wykonane wydatki były wyższe o 293 156,8 tys. zł (6,7%) od określonych w ustawie budżetowej, a niższe o 22 835,1 tys. zł (0,5%) od wydatków według planu po zmianach.

Analizą objęto wykonanie wydatków w ośmiu działach²⁵, wynoszące 4 539 500,2 tys. zł, co stanowiło 96,9% łącznej kwoty wydatków w części 85/18. W analizowanych działach i rozdziałach wydatki te realizowano zgodnie z planem finansowym. W działach wykonano je w wysokościach od 95,2% do 100%

²⁴ W kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej sprawdzono realizację planu dochodów, a w kontroli 12 jst – prawidłowości i terminowość pobierania dochodów, które podlegają przekazaniu do budżetu państwa.

²⁵ 010 Rolnictwo i łowiectwo, 600 Transport i łączność, 750 Administracja publiczna, 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, 801 Oświata i wychowanie, 851 Ochrona zdrowia, 852 Pomoc społeczna, 855 Rodzina.

planowanych, a w rozdziałach – w wysokościach nie mniejszych niż 84,9% planu²⁶. Decyzjami Ministra Finansów – z 3 grudnia 2021 r. oraz 29 grudnia 2021 r. – budżet w części 85/18 został zmniejszony o kwoty zablokowane – łącznie o 73 633 tys. zł. Uwzględnienie tych kwot w planie w sposób najistotniejszy wpływało na poziom wykonania wydatków przewidzianych na:

- funkcjonowanie sieci doradztwa metodycznego nauczycieli²⁷ – wykonanie mniejsze o 59 punktów procentowych – wydatki w wysokości 2811,7 tys. zł zostały zablokowane ze względu na wyłonienie, w postępowaniach rekrutacyjnych, mniejszej niż przewidywana liczby doradców metodycznych;
- realizację zadań inwestycyjnych na drogach gminnych²⁸ – wykonanie mniejsze o 48,2 punktu procentowego – zablokowano wydatki w wysokości 182,8 tys. zł ze względu na opóźnienie prac projektowych zadania realizowanego przez Gminę Miasto Sanok, spowodowane wydłużeniem procedury wyboru projektanta;
- dopłaty dla przewoźników i rekompensaty dla operatorów transportu zbiorowego, z tytułu stosowania ustawowych ulg w przejazdach transportem zbiorowym²⁹ – wykonanie mniejsze o 24,3 punktu procentowego – kwota 14 327,3 tys. zł została niewykorzystana i zablokowana ze względu na ograniczenia w przejazdach spowodowane epidemią Covid-19.

(akta kontroli tom I, str. 52-82, 238-247)

W 2021 r. plan wydatków w części 85/18 zwiększono środkami z rezerw łącznie o 462 462,7 tys. zł. Plan wydatków budżetu państwa zwiększono o 451 735,1 tys. zł, z czego środkami z rezerw celowych o 438 630,4 tys. zł, a środkami z rezerwy ogólnej o 13 104,7 tys. zł. Plan wydatków budżetu środków europejskich zwiększono środkami z rezerwy celowej tego budżetu (pozycji 98) o 10 727,5 tys. zł.

Z rezerwy ogólnej wykorzystano 12 623,7 tys. zł (96,3% środków z tej rezerwy pozostającej w budżecie części 85/18 po zmianach)³⁰. Niepełne wykorzystanie środków z rezerwy ogólnej było spowodowane niższymi niż przewidywane kosztami zakupu sprzętu medycznego; niższymi kosztami kwalifikowalnymi budowy kanalizacji sanitarnej, w związku z uzyskaniem zwrotu podatku VAT przez gminę realizującą zadanie; a także dokonaniem zakupu, ze środków własnych powiatu, niezbędnego w szpitalu urządzenia medycznego, uwzględnionego w zakresie rzeczowym dofinansowanego zadania – o dokonaniu tego zakupu dysponent części 85/18 został poinformowany przez beneficjenta 20 grudnia 2021 r., po złożeniu wniosku o przekazanie środków z rezerwy ogólnej.

W całości zostały wykorzystane środki z rezerwy celowej budżetu środków europejskich. Z rezerw celowych budżetu państwa wykorzystano 429 894,1 tys. zł

²⁶ Wydatki realizowano w 85 rozdziałach. W 52 rozdziałach wykonano je w wysokościach powyżej 99% planu, w 29 rozdziałach od 90,1% do 99% planu, a w czterech rozdziałach od 84,9% do 90% planu.

²⁷ Wydatki w dziale 801 *Oświata i wychowanie* rozdziale 80146 *Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli*.

²⁸ Wydatki w dziale 600 *Transport i łączność* rozdziale 60016 *Drogi publiczne gminne*.

²⁹ Wydatki w dziale 600 *Transport i łączność* rozdziale 60003 *Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe*

³⁰ W trakcie 2021 r. plan wydatków w części 85/18 zwiększono środkami z rezerwy ogólnej o 14 585,9 tys. zł. Kwota 1 481,1 tys. zł została zablokowana decyzjami Wojewody. Decyzją Ministra Finansów z 29 grudnia 2021 r. plan zmniejszono – między innymi – o tę kwotę. Przy uwzględnieniu tej kwoty w planie, wskaźnik wykorzystania środków z rezerwy ogólnej wyniósł 85,6%. Główny wpływ na niewykorzystanie zablokowanych środków miało sfinansowanie, ze środków własnych Gminy Tuszów Narodowy, zadania *Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Jaślanach*, przed wydaniem zarządzenia Prezesa RM w sprawie dofinansowania tego zadania środkami w rezerwy ogólnej w wysokości 1 000 tys. zł, co zostało ujawnione przez Gminę przy złożeniu wniosku o płatność, w dniu 7 grudnia 2021 r.

(98% środków z tych rezerw pozostających w budżecie 85/18 po zmianach)³¹. Główne przyczyny niewykorzystania środków z rezerw celowych to:

- mniejsza niż przewidywano liczba wniosków o świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów³², przede wszystkim ze względu na wyższe dochody wynikające ze wzrostu płacy minimalnej lub nieprzedłożenie dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków na cele edukacyjne (niewykorzystana kwota wynosiła 2260,3 tys. zł);
- mniejsza liczba obsadzonych miejsc w żłobkach niż określona w ofertach i umowach oraz niepełne obsadzenie miejsc dla dzieci niepełnosprawnych, objętych zwiększonym dofinansowaniem (2594,2 tys. zł).

Z przyczyn tych nie wykorzystano 4854,5 tys. zł, co stanowiło 55,6% łącznej kwoty niewykorzystanych środków otrzymanych z rezerw celowych budżetu państwa. Z uwagi na możliwość występowania beneficjentów o przekazanie tych dotacji do końca roku budżetowego, Wojewoda nie wystąpiła do Ministra Finansów o skorygowanie decyzji zwiększających o nie budżet w części 85/18. Informacje o nadwyżce środków wynikały ze sprawozdań i informacji przekazanych po zakończeniu 2021 r. W wyniku korekt innych decyzji Ministra, zwiększających budżet w części 85/18 środkami z rezerw celowych, dokonanych na wnioski Wojewody, budżet ten zmniejszono o 7110,2 tys. zł.

(akta kontroli tom I, str. 83-117, 221; tom II, str. 110)

W 2021 r. w części 85/18 nie zostały także wykorzystane środki w wysokości 14 243,1 tys. zł otrzymane z rezerw budżetu państwa (1481,1 tys. zł z rezerwy ogólnej, 12 762 tys. zł z rezerw celowych) a zablokowane decyzjami Wojewody. Główne przyczyny niewykorzystania, a następnie zablokowania wydatków, na które przeznaczone były te środki to:

- niższe koszty zwalczania afrykańskiego pomoru świń (nie wykorzystano i zablokowano 6086,6 tys. zł przyznanych z pozycji 36 rezerw celowych);
- niższe koszty realizacji programu *Posiłek w szkole i w domu* (nie wykorzystano i zablokowano 1009,4 tys. zł przyznanych z pozycji 27 rezerw celowych);
- sfinansowanie ze środków własnych Gminy Tuszów Narodowy zadania inwestycyjnego³³ (nie wykorzystano 1000 tys. zł przyznanych z rezerwy ogólnej).

(akta kontroli tom I, str. 213-215, 221-226, 238-241, 256-259)

Badaniem objęto wszystkie zwiększenia środkami z rezerwy ogólnej budżetu państwa, zwiększenia z pozycji 26 rezerw celowych³⁴ na pomoc materialną dla

³¹ W trakcie 2021 r. plan wydatków w części 85/18 zwiększono środkami z rezerw celowych o 451 100,1 tys. zł. Kwota 12 762 tys. zł została zablokowana decyzjami Wojewody. Decyzją Ministra Finansów z 29 grudnia 2021 r. plan zmniejszono – między innymi – o 12 469,6 tys. zł zablokowanych wydatków z rezerw celowych. Przy uwzględnieniu tej kwoty w planie, wskaźnik wykorzystania środków z rezerw celowych wynosił 95%. Główne przyczyny niewykorzystania, a następnie zablokowania wydatków, na które przeznaczone były środki z rezerw to: niższe niż zakładano wydatki na zwalczanie choroby ASF, co zostało uzyskane w wyniku podjęcia skutecznych działań w celu zahamowania rozwoju tej choroby (6086,6 tys. zł) oraz nadwyżka środków na realizację programu *Posiłek w szkole i w domu*, powstała w wyniku ograniczeń w funkcjonowaniu placówek oświatowych w czasie epidemii Covid-19.

³² Środki niewykorzystane w dziale 854 *Edukacyjna opieka wychowawcza* rozdziale 85415 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym*.

³³ Dysponent części 85/18 uzyskał informację o sfinansowaniu zadania przez Gminę w momencie otrzymania wniosku o uruchomienie dotacji.

³⁴ Pozycja 26 – środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz realizacja programu rządowego *Aktywna tablica* i *Narodowego programu rozwoju czytelnictwa* – priorytet 3, a także programów rządowych z zakresu edukacji patriotycznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży.

uczniów o charakterze socjalnym (19 097,9 tys. zł), z pozycji 27 tych rezerw³⁵ na zadania pomocy społecznej w zakresie dożywiania (7100,1), z pozycji 58 rezerw³⁶ na dofinansowanie zadań w ramach programu opieki nad dziećmi w wieku do trzech lat (13 930,4 tys. zł). Zbadano także zwiększenia z pozycji 98 budżetu środków europejskich, dokonane trzema ostatnimi decyzjami Ministra Finansów, Funduszy i Rozwoju Regionalnego, wydanymi w 2021 r. (9597,1 tys. zł). Ogółem badaniem objęto zwiększenia środkami z rezerw w łącznej wysokości 62 830,2 tys. zł, w tym 40 128,4 tys. zł z rezerw celowych budżetu państwa (9,1% łącznej kwoty zwiększeń z tych rezerw pozostających w budżecie części 85/18 po zmianach)³⁷. Zbadane zwiększenia z rezerwy budżetu środków europejskich stanowiły 89,5% zwiększeń środkami z rezerwy tego budżetu³⁸.

Wnioski Wojewody o zbadane zwiększenia planu wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe. Przyznane środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Z przyczyn niezależnych od dysponenta części 85/18, zaistniałych po zwiększeniu budżetu, nie wykorzystano 481 tys. zł z rezerwy ogólnej (3,3% środków przyznanych z tej rezerwy³⁹) oraz 6778,1 tys. zł z rezerw celowych (16,9% środków przyznanych z badanych rezerw celowych⁴⁰).

(akta kontroli tom I, str. 107-210)

W 2021 r. Wojewoda wydała 63 decyzje, którymi zablokowała wydatki budżetowe w wysokości 74 091,3 tys. zł. Stanowiły one 1,6% wydatków planowanych⁴¹. Zablokowane wydatki na dotacje dla jst wynosiły 59 741,5 tys. zł⁴² (1,5% dotacji planowanych dla jst⁴³). Blokady objęto 14 243,1 tys. zł z rezerw budżetu państwa (3,2% kwoty otrzymanej z rezerw budżetu państwa i pozostających w budżecie po zmianach), z czego 1481,1 tys. zł z rezerwy ogólnej (11,3%) oraz 12 762 tys. zł z rezerw celowych (2,9%)⁴⁴.

Przyczyną zablokowania wydatków w wysokości 1159,2 tys. zł (1,6% łącznej kwoty blokad) były opóźnienia w realizacji zadań. Z tych przyczyn zablokowano wydatki na realizację sześciu zadań, w tym trzech, na które przekazano do jst dotacje pochodzące z rezerw celowych:

- budowę nowego odcinka drogi wojewódzkiej Zaklików – Stalowa Wola – nie zrealizowano wszystkich zaplanowanych zadań z powodu konieczności opracowania raportu oddziaływania na środowisko, w tym oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 (blokady 757,5 tys. zł przyznanych samorządowi województwa);
- opracowanie dokumentacji budowy mostu na rzece San – nie zrealizowano planowanego zakresu prac z uwagi na wydłużenie procedury wyboru wykonawcy (blokady 182,8 tys. zł przyznanych Gminie Miasto Sanok);

³⁵ Pozycja 27 – środki na realizację wieloletniego rządowego programu *Posiłek w szkole i w domu* na lata 2019 – 2023.

³⁶ Pozycja 58 – środki na realizację ustawy *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*.

³⁷ 8,9% przyznanych środków z rezerw celowych, z uwzględnieniem kwot zablokowanych decyzjami Wojewody, o które zmniejszono budżet w części 85/18 decyzjami MF.

³⁸ W części 85/18 nie dokonano zwiększeń z pozycji 99 budżetu środków europejskich.

³⁹ 3,7% środków z rezerwy ogólnej pozostających w budżecie po zmianach.

⁴⁰ 17,6% środków z badanych rezerw celowych pozostających w budżecie po zmianach.

⁴¹ 1,5% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

⁴² Bez uwzględnienia zablokowanych dotacji dla jst na zadania i zakupy inwestycyjne w wysokości 4057 tys. zł.

⁴³ 1,4% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych dotacji dla jst, o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

⁴⁴ 3,1% przy uwzględnieniu w budżecie zablokowanych środków z rezerw budżetu państwa, o jakie zmniejszono plan decyzjami MF (10,2% w przypadku środków z rezerwy ogólnej oraz 2,8% w przypadku środków z rezerw celowych).

- opracowanie dokumentacji budowy nowego odcinka drogi wojewódzkiej Jarosław – Oleszyce – Cieszanów – Bełżec – nie zrealizowano pełnego zakresu prac (blokady 5,9 tys. zł przyznanych samorządowi województwa).

Blokady wynikające z nadmiaru posiadanych środków wynosiły 72 932,1 tys. zł (98,4% łącznej kwoty blokad) i dotyczyły głównie wydatków na:

- świadczenia wychowawcze i koszty obsługi tego zadania – ze względu na mniejsze niż planowano zapotrzebowanie na te świadczenie (35 494 tys. zł dotacji dla gmin i powiatów);
- dopłaty dla przewoźników z tytułu stosowania ustawowych ulg w przejazdach autobusowych oraz wsparcie finansowe dla przewoźników autobusowych w ramach przeciwdziałania skutkom epidemii Covid-19 – ze względu na ograniczenia przejazdów spowodowane epidemią (14 327,3 tys. zł dotacji dla samorządu województwa);
- działania wynikające z występowania licznych ognisk ASF – ze względu na podjęcie szybkich i skutecznych działań zahamowano rozprzestrzenianie się choroby, co skutkowało mniejszymi wydatkami (7386,6 tys. zł przeznaczonych dla Inspekcji Weterynaryjnej, w tym 6086,6 tys. zł z rezerwy celowej);
- funkcjonowanie doradztwa metodycznego w placówkach doskonalenia nauczycieli – w wyniku postępowań rekrutacyjnych nie wyłoniono doradców w przewidywanej liczbie, ustalonej na podstawie danych z systemu oświatowego (2811,7 tys. zł dotacji dla gmin, powiatów i samorządu województwa)

Wymienione blokady stanowiły łącznie 60 019,6 tys. zł – 82,3% kwoty blokad wynikających z nadmiaru środków.

W 2021 r., w części 85/18 nie zostały zablokowane wydatki decyzjami Prezesa Rady Ministrów, Ministra Finansów lub Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej. Decyzjami z 3 grudnia 2021 r. oraz 29 grudnia 2021 r. Minister Finansów zmniejszył plan wydatków w części 85/18 o kwotę 73 633 tys. zł, zablokowaną decyzjami Wojewody. W planie części 85/18 pozostały zablokowane wydatki w wysokości 458,3 tys. zł.

(akta kontroli tom I, str. 213-284)

Szczegółowym badaniem objęto 11 decyzji Wojewody, którymi w grudniu 2021 r. zostały zablokowane wydatki w łącznej wysokości 10 446,7 tys. zł (14,1% zablokowanych wydatków). Nie stwierdzono zwłoki w zatwierdzaniu wniosków o blokady i podejmowaniu decyzji o zablokowaniu wydatków. Decyzje wydawano i wpisywano do systemu TREZOR w dniu zatwierdzenia wniosków w tym systemie. Ośmiu decyzji, na łączną kwotę 4468,6 tys. zł, dotyczyło blokad z powodu nadmiaru środków z rezerw, w tym dwie (1258,1 tys. zł) nadmiaru środków z rezerwy ogólnej, a sześć (3210,5 tys. zł) – nadmiaru środków z rezerw celowych. Termin uzyskania informacji o nadmiarze środków nie dawał podstaw do wystąpienia Wojewody o korekty decyzji przyznających te środki. Wcześniejsze ustalenie nadmiaru środków nie było możliwe z uwagi na terminy: realizacji i rozliczenia zadań; ostatecznych weryfikacji potrzeb jest na wypłatę świadczeń; wystąpienia okoliczności uzasadniających wstrzymanie robót budowlanych; przekazania do Kuratorium Oświaty dokumentów, na podstawie których ustalono, że zadanie inwestycyjne zostało sfinansowane ze środków własnych gminy przed podpisaniem umowy o dofinansowanie zadania środkami z rezerwy ogólnej.

(akta kontroli tom I, str. 285-297)

W 2021 r., Prezes Rady Ministrów – na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób

*zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw*⁴⁵ – nie wydał Wojewodzie wiążących poleceń wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania Covid-19.

(akta kontroli tom I, str. 298-299)

W porównaniu do 2020 r. nie nastąpiła istotna zmiana w strukturze wydatków według grup ekonomicznych⁴⁶. Wydatki na dotacje stanowiły 89,8% ogółu wydatków (w 2020 r. – 91%), wydatki bieżące jednostek budżetowych – 8,2% (w 2020 r. – 6,9%). Tak jak w 2020 r., wydatki majątkowe stanowiły 2% ogółu wydatków, a świadczenia na rzecz osób fizycznych – poniżej 0,1%. Wydatki według grup realizowano zgodnie z planem finansowym. Świadczenia na rzecz osób fizycznych wykonano w wysokości 98% planu po zmianach, a w pozostałych grupach ekonomicznych – w wysokościach przekraczających 99% tego planu. Przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych, o jakie plan został zmniejszony decyzjami Ministra Finansów, wykonanie wydatków majątkowych wynosiło 95,2%, a wydatków w pozostałych grupach nie było mniejsze niż 97% planu.

Wydatki na dotacje budżetowe wynosiły 4 205 876,4 tys. zł⁴⁷, co stanowiło 99,5% planu⁴⁸. Były niższe o 43 348,1 tys. zł (1%) od takich wydatków poniesionych w 2020 r. Wydatki na poszczególne rodzaje dotacji wynosiły:

- celowe – 4 197 890,5 tys. zł (99,5% planu⁴⁹);
- dla gmin uzdrowiskowych – 4001,3 tys. zł (100% planu);
- podmiotowe – 2608 tys. zł (100% planu);
- na realizację zadań bieżących z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej, finansowanych w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych – 736,2 tys. zł (80% planu);
- rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych – 640,4 tys. zł (100% planu).

Dotacje celowe dla jst wynosiły 4 044 809,6 tys. zł (99,5% planu⁵⁰). Z kwoty tej dla gmin przeznaczono 3 593 975,3 tys. zł (99,6% planu⁵¹), powiatów – 384 318,6 tys. zł (99,8% planu⁵²), samorządu województwa – 43 542,7 tys. zł (91,2% planu⁵³). Dotacje celowe, w ramach programów realizowanych przez jst z udziałem środków europejskich, wyniosły 22 973 tys. zł (99% planu⁵⁴).

⁴⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 568 ze zm.

⁴⁶ Grupy wydatków określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 ze zm.). W grupie dotacji, świadczeń na rzecz osób, wydatków bieżących jednostek budżetowych oraz wydatków majątkowych uwzględniono – odpowiednio – wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

⁴⁷ W tym wydatki niewygasające 131,9 tys. zł. Kwota nie obejmuje dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne w wysokości 63 001,6 tys. zł.

⁴⁸ 98,1% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych (59 523,2 tys. zł), o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

⁴⁹ 98,1% przy uwzględnieniu kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

⁵⁰ 98,1% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

⁵¹ 98,5% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

⁵² 99,4% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

⁵³ 68,4% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzją MF, na co główny wpływ miała blokada 14 327,3 tys. zł niewykorzystanych środków na rekompensaty dla przewoźników z tytułu stosowania ulg w przewozach pasażerskich, ze względu na ograniczenia w przejazdach wynikające z epidemii Covid-19.

⁵⁴ 98,2% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

Dotacje celowe dla pozostałych jednostek sektora finansów publicznych wynosiły 139 566,2 tys. zł (100% planu); fundacji i stowarzyszeń – 3106,4 tys. zł (96% planu); pozostałych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych – 10 249,3 tys. zł (94% planu), a w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, realizowanych przez inne podmioty niż jst – 159 tys. zł (96,9% planu⁵⁵).

Dotacje celowe na wykonywanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami wynosiły 3 696 797,9 tys. zł (99,6% planu⁵⁶), na zadania bieżące realizowane przez jst na podstawie porozumień z organami administracji rządowej – 3092,1 tys. zł (94% planu⁵⁷), na realizację własnych zadań bieżących jst – 321 946,7 tys. zł (98% planu).

W terminie określonym w art. 148 ustawy o finansach publicznych, dysponent części 85/18 przekazał do jst informacje⁵⁸ o kwotach dotacji wynikających z ustawy budżetowej na rok 2021⁵⁹. Spełniony został także obowiązek wynikający z art. 122 ust. 4 ustawy o finansach publicznych i do publicznej wiadomości podano wykaz beneficjentów dotacji, wraz z przyznanymi kwotami, wchodzących w skład grup jednostek, dla których w ustawie budżetowej zaplanowano dotacje podmiotowe i celowe.

Oceny prawidłowości wykorzystania dotacji dokonywane były w ramach kwartalnych ocen wykonania wydatków w części 85/18. Tematyki 21 kontroli, przeprowadzonych w 2021 r. przez pracowników PUW (101 kontroli jednostkowych), obejmowały prawidłowość wykorzystania dotacji z budżetu państwa.

Analizą objęto dotacje przekazane przez Wojewodę na realizację wydatków klasyfikowanych do ośmiu działów⁶⁰. Łączna kwota dotacji objętych analizą wynosiła 4 112 692,2 tys. zł, co stanowiło 97,8% dotacji ogółem. Środki dotacji wydatkowano w przewidywanych wysokościach⁶¹. Główne cele, na jakie Wojewoda przeznaczyła analizowane dotacje, to: finansowanie lub dofinansowanie zadań w obszarze wsparcia rodziny; finansowanie lub dofinansowanie świadczeń pomocy społecznej oraz świadczeń alimentacyjnych; zapewnienie działalności Państwowej Straży Pożarnej; zapewnienie świadczeń ratownictwa medycznego; dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego; dopłaty dla przewoźników w celu rekompensaty utraconych dochodów z tytułu stosowania ustawowych ulg przy

⁵⁵ 52,8% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

⁵⁶ 98,2% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzjami MF.

⁵⁷ 51% przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych o jakie zmniejszono plan decyzjami MF (przyczyny takiego wykonania podano w przypisie 22).

⁵⁸ Pisma z 15 lutego 2021 r. informujące samorząd województwa, samorzady powiatowe i gminne o planach dotacji dla jst oraz planach dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleconych jst.

⁵⁹ Ustawa z 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190 ze zm.).

⁶⁰ Działy wymieniono w przypisie nr 25.

⁶¹ W analizowanych działach wykonano je w wysokościach nie mniejszych niż 89% planu po zmianach, a w rozdziałach – niż 82% tego planu. Wyjątek stanowiły dotacje dla samorządu województwa, w dziale 750 *Administracja publiczna* rozdziale 75046 *Komisje egzaminacyjne*, przeznaczone na działalność komisji egzaminujących przewodników górskich, sprawdzających znajomość języków obcych oraz dokonujących oceny i kategoryzacji obiektów hotelarskich, które wykonano w wysokości 63,7%, przy czym niewykorzystana kwota wynosiła 7,3 tys. zł. Przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych, o jakie zmniejszono plan decyzjami MF, wykonanie mniejsze niż 80% dotyczyło także dotacji na funkcjonowanie doradztwa metodycznego w placówkach doskonalenia nauczycieli, wykonanych w wysokości 33,4% (dział 801 *Oświata i wychowanie* rozdział 80146 *Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli*) oraz dopłat dla przewoźników z tytułu stosowania ustawowych ulg w przejazdach pasażerskich, które wykonano w wysokości 65,1% (dział 600 *Transport i łączność* rozdział 60003 *Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe*). Przyczyny niższego wykonania tych wydatków podano w części dotyczącej blokad wydatków.

sprzedaży biletów; zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

(akta kontroli tom I, str. 300-333; tom III, str. 386-406)

Wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych wynosiły 3145,2 tys. zł. Były niższe o 328,2 tys. zł (o 9,4%) od takich wydatków poniesionych w 2020 r. Wydatki te – z trzema wyjątkami – realizowano zgodnie z planem finansowym⁶². W ramach tej grupy, największe wydatki poniesiono na stypendia dla uczniów (1280,4 tys. zł).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wykonano w wysokości 382 834,3 tys. zł. Były wyższe o 60 415,3 tys. zł (o 18,7%) od takich wydatków poniesionych w 2020 r., na co główny wpływ miały wyższe wydatki na wynagrodzenia (o czym mowa poniżej) oraz wyższe o 10,3 tys. zł wydatki z tytułu odszkodowań wypłaconych w związku z działaniami prewencyjnymi w celu zahamowania choroby ASF. Wydatki w ramach tej grupy realizowano zgodnie z planem finansowym⁶³.

(akta kontroli tom I, str. 72-82, 334-344)

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie w części 85/18, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wynosiło 2897 i było wyższe o 110 od takiego zatrudnienia w 2020 r. Przeciętne zatrudnienie osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń zwiększyło się o 93, członków korpusu służby cywilnej o 16, żołnierzy i funkcjonariuszy o jeden. Główną przyczyną wzrostu zatrudnienia (o 62) było przyjęcie do realizacji zadania związanego z działalnością dyspozytorni medycznych. Największe zmiany zatrudnienia – w porównaniu do 2020 r. – dotyczyły Inspekcji Sanitarnej (zwiększenie o 26 w związku z epidemią Covid-19)) oraz PUW (zwiększenie o 13, bez uwzględnienia zatrudnienia dyspozytorów medycznych⁶⁴).

Wydatki na wynagrodzenia osobowe realizowane były zgodnie z planem finansowym. Według sprawozdania Rb-70 wynosiły one 230 668,1 tys. zł. Były wyższe o 33 085,8 tys. zł (o 16,7%) od wydatków poniesionych w 2020 r. W ustawie budżetowej na 2021 r. wydatki na wynagrodzenia osobowe zaplanowano w wysokości 208 955 tys. zł, a po nowelizacji tej ustawy – w wysokości 220 548 tys. zł – o 22 965,7 tys. zł więcej niż wykonanie w 2020 r. W trakcie roku

⁶² Wykonanie niższe niż 94% dotyczyło trzech analizowanych rozdziałów:

- w dziale 750 *Administracja publiczna* rozdziału 75081 *System powiadamiania ratunkowego* – wydatki na świadczenia dla pracowników Centrum Powiadamiania Ratunkowego wykonano w wysokości 41% planu, przy czym niewykorzystana kwota wynosiła 5,9 tys. zł;
- w dziale 851 *Ochrona zdrowia* rozdziału 85146 *Działalność dyspozytorni medycznych* – wydatki na świadczenia dla dyspozytorów medycznych wykonano w wysokości 9,1% planu, niewykorzystana kwota wynosiła 51,8 tys. zł (przyczyny niewykorzystania środków podano w części dotyczącej wydatków PUW);
- w dziale 851 rozdziału 85195 *Pozostała działalność* – wydatki na przejazdy członków Wojewódzkiej Komisji ds. Orzekania o Zdarzeniach Medycznych, Naczelnego Lekarza Uzdrawisk oraz osób wykonujących czynności kontrolne uzdrawisk wykonano w wysokości 71,9% planu, przy czym niewykorzystana kwota wynosiła 2,5 tys. zł.

⁶³ W analizowanych działach i rozdziałach wydatki bieżące jednostek budżetowych wykonano w wysokościach nie mniejszych niż 95% planu po zmianach, z wyjątkiem wydatków w dziale 851 *Ochrona zdrowia* rozdziale 85195 *Pozostała działalność*, które wykonano w wysokości 80,1%. Przyczyny niższego wykonania wydatków w tym rozdziale podano w części dotyczącej zagadnień ogólnych wydatków PUW. Przy uwzględnieniu w planie kwot zablokowanych, o jakie zmniejszono plan decyzją MF, wydatki w dziale 851 rozdziale 85157 *Staża i specjalizacje medyczne* wykonano w wysokości 78,8%. Blokada 881,1 tys. zł w tym rozdziale wynikała z nadwyżki środków na wynagrodzenia kierowników specjalizacji. Do końca 2021 r. dokumenty o wypłatę wynagrodzenia złożyło 31 spośród 84 akredytowanych jednostek. Koszty zwrócono 12 podmiotom, ponieważ pozostałe złożone wnioski zawierały błędy formalne.

⁶⁴ Przyczyny zwiększenia zatrudnienia w PUW podano w części wystąpienia dotyczącej wydatków Urzędu.

budżetowego plan wynagrodzeń osobowych został zwiększony do 231 208,8 tys. zł⁶⁵. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, przypadające na jednego pełnozatrudnionego, wyniosło 6635,3 zł i było wyższe o 727,4 zł (o 12,3%) od takiego wynagrodzenia w 2020 r.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 30 lipca 2021 r. *zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe*⁶⁶, w nowelizacji ustawy budżetowej na 2021 r. przewidziano dodatkowo 58 tys. zł na zwiększenie wynagrodzeń tych osób. Wykorzystano 53,4 tys. zł, z czego 44,6 tys. zł na wzrost wynagrodzeń Wojewody i Wicewojewody, a 8,8 tys. zł na pochodne od wynagrodzeń.

(akta kontroli tom I, str. 72-82, 345-363)

Wydatki majątkowe w części 85/18 wynosiły 92 063,8 tys. zł. Były niższe o 3291,6 tys. zł (o 3,5%) od wydatków majątkowych poniesionych w 2020 r. Wykonanie tych wydatków na poziomie poniżej 80% planu było niezależne od dysponenta części 85/18 i zostało spowodowane:

- rezygnacją Gminy Chłopice z utworzenia gminnego klubu dziecięcego, po podpisaniu umowy o dofinansowanie tego zadania⁶⁷;
- opóźnieniami w opracowaniu dokumentacji projektowych dwóch nowych odcinków dróg wojewódzkich⁶⁸;
- opóźnieniami w opracowaniu dokumentacji projektowej budowy mostu na rzece San w Sanoku wraz z budową dróg dojazdowych i skrzyżowania z drogą wojewódzką⁶⁹;
- opóźnieniem w rozpoczęciu realizacji żłobka „Muszelka” w Jarosławiu⁷⁰ (wydatki na realizację żłobka w wysokości 888 tys. zł, jako niewygasające, zostały przeniesione do realizacji w 2022 r.)
- niezrealizowaniem zakupu specjalnego samochodu typu furgon dla Inspekcji Transportu Drogowego⁷¹ (wydatki niewygasające w wysokości 300 tys. zł);

⁶⁵ W wyniku decyzji zwiększających plan środkami z rezerw celowych budżetu państwa, plan wydatków na wynagrodzenia osobowe zwiększono o 12 058,3 tys. zł, w tym o 10 911,8 tys. zł na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń pracowników wykonujących zawód medyczny, zatrudnionych w wojewódzkiej i powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych. Decyzją Ministra Finansów plan wynagrodzeń zmniejszono o 885,4 tys. zł zablokowane decyzjami Wojewody. Decyzjami Wojewody oraz kierowników podległych jednostek plan wynagrodzeń zmniejszono o 512,1 tys. zł, w związku z koniecznością zabezpieczenia środków na wydatki z tytułu wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

⁶⁶ Dz. U. poz. 1394

⁶⁷ Wydatki majątkowe w dziale 855 *Rodzina* rozdziale 85516 *System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3* § 6330 *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)* wynosiły 2879,6 tys. zł (78,3% planu po zmianach). Przy uwzględnieniu w planie kwoty zablokowanej (557 tys. zł), o jaką zmniejszono plan decyzją MF, wykonanie tych wydatków wyniosło 68%.

⁶⁸ Wydatki majątkowe w dziale 600 *Transport i łączność* rozdziale 60013 *Drogi publiczne wojewódzkie* § 6530 *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych samorządu województwa* wynosiły 2985,6 tys. zł (100% planu po zmianach). Przy uwzględnieniu w planie kwoty zablokowanej (763,4 tys. zł), o jaką zmniejszono plan decyzją MF, wykonanie tych wydatków wyniosło 79,6%.

⁶⁹ Wydatki majątkowe w dziale 600 rozdziale 60016 *Drogi publiczne gminne* § 6330 wynosiły 196,8 tys. zł (100% planu po zmianach). Przy uwzględnieniu w planie kwoty zablokowanej (182,8 tys. zł), o jaką zmniejszono plan decyzją MF, wykonanie tych wydatków wyniosło 51,8%.

⁷⁰ Wydatków majątkowych w dziale 855 rozdziale 85516 § 6230 *Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych* nie zrealizowano.

⁷¹ Wydatki majątkowe w dziale 600 *Transport i łączność* rozdziale 60055 *Inspekcja Transportu Drogowego* wynosiły 299,8 tys. zł – 50% planu.

- niezrealizowaniem zakupu średnich i ciężkich samochodów dla jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP⁷² (wydatki niewygasające w wysokości 8000 tys. zł);
- opóźnieniem prac przy rozbudowie i przebudowie Komendy Powiatowej PSP w Jarosławiu⁷³ (wydatki niewygasające w wysokości 726,7 tys. zł);
- opóźnieniem prac przy przebudowie i wyposażeniu budynku byłej szkoły w Podlesiu Machowskim, w celu utworzenia dziennego domu seniora⁷⁴ (wydatki niewygasające w wysokości 340,1 tys. zł).

Przyczyny niezrealizowania zadań, finansowanych środkami przeniesionymi do wykorzystania w 2022 r., podano w części dotyczącej wydatków niewygasających.

(akta kontroli tom I, str. 72-82, 221-226, 364-366, 399-432)

Według stanu na koniec 2021 r., zobowiązania w części 85/18 wynosiły 22 250,1 tys. zł i w całości były zobowiązaniami niewymagalnymi. Były wyższe o 4200,2 tys. zł (o 23,3%) od zobowiązań na koniec 2020 r. Wynikały one głównie z tytułu: dodatkowego wynagrodzenia rocznego (15 200,7 tys. zł – 68,3% zobowiązań ogółem), pochodnych od wynagrodzeń (2878,5 tys. zł – 12,9%), zakupu energii (1064,6 tys. zł – 4,8%), zakupu usług (573 tys. zł – 2,6%).

(akta kontroli tom II, str. 136-180)

W 2021 r. w części 85/18 poniesiono wydatki w wysokości 0,8 tys. zł z tytułu odsetek. Odsetki w wysokości 0,4 tys. zł zostały zasądzone od Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie, na rzecz byłego pracownika, wraz z wyrównaniem wynagrodzenia za pracę, nagrody jubileuszowej oraz odprawy emerytalnej, a w wysokości 0,4 tys. zł – wypłacone byłemu pracownikowi Inspekcji Weterynaryjnej za okres od przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy do dnia wypłaty odprawy emerytalnej.

(akta kontroli tom I, str. 72-82)

W części 85/18, do realizacji w 2021 r. zostały przeniesione – z 2020 r. – wydatki na realizację sześciu zadań, w łącznej wysokości 3475 tys. zł⁷⁵. Środki wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem. Zadania zrealizowano do 30 listopada 2021 r. – w terminie określonym w art. 21 ust. 6 ustawy z 7 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom Covid-19⁷⁶. W wyniku oszczędności powstałych w trakcie realizacji zadań nie wykorzystano 28,8 tys. zł (0,8% kwoty przeniesionej z 2020 r. do wykorzystania w 2021 r.). Przed upływem terminu na wykonanie tych wydatków, dysponent części 85/18 poinformował Ministra Finansów o niewykorzystaniu wszystkich środków

⁷² Wydatki majątkowe w dziale 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* rozdziale 75410 *Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej* wynosiły 2947,8 tys. zł – 26,9% planu.

⁷³ Wydatki majątkowe w dziale 754 rozdziale 75411 *Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej* wynosiły 403 tys. zł – 35,7% planu.

⁷⁴ Wydatki majątkowe w dziale 852 *Pomoc społeczna* rozdziale 85295 *Pozostała działalność* wynosiły 682,3 tys. zł – 66,6% planu, a przy uwzględnieniu w planie kwoty zablokowanej (117,7 tys. zł), o jaką zmniejszono plan decyzją MF – 59,8% planu.

⁷⁵ W dziale 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* rozdziale 75411 *Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej* § 2110 *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat* (605 tys. zł na naprawy samochodów specjalnych z podnośnikiem hydraulicznym, eksploatowanych przez cztery komendy powiatowe Straży Pożarnej), w § 6410 *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat* (2000 tys. zł na budowę budynku garażowo-dekontaminacyjnego w JRG Nowa Sarzyna, 50 tys. zł na zakup hełmów dla specjalistycznej grupy wysokościowej w KM PSP w Rzeszowie, 20 tys. zł na zakup suszarni ubrań specjalnych strażaków z KM PSP w Rzeszowie) oraz w dziale 852 *Pomoc społeczna* rozdziale 85203 *Ośrodki wsparcia* § 2130 *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatów* (800 tys. zł na utworzenie Domu dla Matek z Dziećmi w Górnio).

⁷⁶ Dz. U. poz. 1747.

ujętych w wykazie wydatków niewygasających. Informacje przekazano niezwłocznie po otrzymaniu danych z jst realizujących zadania⁷⁷.

Kwota wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego 2021 r. wynosiła 12 629,7 tys. zł. Wydatki w wysokości 8293 tys. zł umieszczono w wykazie wydatków niewygasających ze względu na brak możliwości zrealizowania zadań⁷⁸ do końca 2021 r., od dnia nowelizacji ustawy budżetowej, w wyniku której przyznano środki. Wydatki w wysokości 2878,7 tys. zł umieszczono w tym wykazie z powodu opóźnień w realizacji robót budowlanych⁷⁹, spowodowanych epidemią Covid-19, a w wysokości 178,1 tys. zł – z powodu opóźnienia robót spowodowanego terminem wydania pozwolenia wodnoprawnego⁸⁰. Wydatki w wysokości 1065,7 tys. zł przeniesiono do realizacji w 2022 r. ze względu na brak rozstrzygnięć w postępowaniach o udzielenia zamówień publicznych. Postępowania unieważniano, ponieważ nie wpłynęły w nich oferty na wykonanie zadań⁸¹ w terminie do końca 2021 r. Część środków przyznanych w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej z przeznaczeniem na fundusz motywacyjny dla dyspozytorów medycznych (214,2 tys. zł) przeniesiono do realizacji w 2022 r. w celu uniknięcia dysproporcji w wysokości takich dodatków, przyznanych w 2021 r. dyspozytorom i pozostałym grupom pracowniczym Urzędu.

Wnioski o umieszczenie w wykazie wydatków niewygasających dotyczyły wydatków ze środków spełniających warunki określone w art. 181 ustawy o *finansach publicznych*. Żadne z zadań przeniesionych do realizacji w 2022 r. nie było zadaniem wprowadzonym w trakcie roku budżetowego 2021 r. i zarazem zaplanowanym do realizacji ze środków budżetowych 2022 r.

(akta kontroli tom I, str. 367-433)

W wyniku wejścia w życie ustawy z 1 października 2021 r. o *zmianie ustawy budżetowej na rok 2021*⁸², budżet w części 85/18 został zwiększony o 35 872 tys. zł, w tym na:

- dodatkowy fundusz motywacyjny w wysokości 6% wynagrodzeń osobowych i uposażeń planowanych na 2021 r. (o 21 226 tys. zł);
- zwiększenia wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (o 58 tys. zł);
- zakup średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej (o 8000 tys. zł);
- zadanie inwestycyjne *Przebudowa pomieszczeń piwnicznych w budynku administracyjno-biurowym Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu* (o 293 tys. zł);

⁷⁷ Informacje dotyczące jednego zadania realizowanego przez trzy jst przekazano Ministrowi Finansów w dniach: 25 maja 2021 r., 25 czerwca 2021 r., 27 lipca 2021 r. Informacje dotyczące dwóch zadań przekazano 13 maja 2021 r. oraz 9 listopada 2021 r.

⁷⁸ Zakup średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych dla Państwowej Straży Pożarnej (8000 tys. zł), przebudowa pomieszczeń piwnicznych w budynku Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu (293 tys. zł)

⁷⁹ Rozbudowa i przebudowa obiektu Komendy Powiatowej i Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej w Jarosławiu (726,7 tys. zł), Przebudowa wraz ze zmianą użytkowania i wyposażenia budynku byłej szkoły w Podlesiu Machowskim w celu utworzenia Dziennego Domu Senior+ (400 tys. zł), Żłobek „Muszelka” w Jarosławiu (960 tys. zł), Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania części budynku przedszkola z przeznaczeniem na żłobek w Rakszawie (792 tys. zł).

⁸⁰ Budowa studni głębinowej na drogowym przejściu granicznym w Krościenku.

⁸¹ Zakup pojazdu specjalnego typu furgon dla Inspekcji Transportu Drogowego (300 tys. zł), Adaptacja części poddasza wraz z wykonaniem klimatyzacji oraz wykonanie klimatyzacji na pierwszym piętrze budynku Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków Delegatury w Rzeszowie (765,7 tys. zł).

⁸² Dz. U. poz. 1900.

– realizacji ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej, w tym zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (o 6295 tys. zł).

Środki na zakup samochodów dla PSP uwzględniono w zmienionej ustawie budżetowej w wyniku uzgodnień dokonanych pomiędzy Komendantem Głównym PSP i Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, a na realizację zadań przez Inspekcję Weterynaryjną – po zaktualizowaniu potrzeb przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii, na wniosek Głównego Inspektoratu Weterynarii⁸³.

Jedno spośród zadań, którego finansowanie – w wysokości 293 tys. zł – uwzględniono w nowelizacji ustawy budżetowej na 2021 r., zostało zgłoszone przez Wojewodę. Zgłoszono je na wniosek Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, złożony w trakcie roku budżetowego 2021. Potrzebę sfinansowania tego zadania uwzględniono pierwotnie we wniosku o zwiększenie budżetu na 2022 r. w części 85/18, w stosunku do przyznaných wstępnych kwot wydatków. W dniu 9 września 2021 r. złożony został odrębny wniosek o przyznanie środków na to zadanie w 2021 r. Ze względu na termin wejścia w życie nowelizacji ustawy budżetowej, zadanie to, a także zakup samochodów dla jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP, nie zostały zrealizowane w 2021 r. Wydatki na te zadania przeniesiono – jako niewygasające – do realizacji w 2022 r.

(akta kontroli tom I, str. 434-462)

Szczegółowe badanie wydatków dysponenta części 85/18 przeprowadzono na próbie 535 266,9 tys. zł, stanowiącej 12,5% zrealizowanych wydatków na dotacje (z majątkowymi). Kontrolą objęto dotacje:

- dla trzynastu jst⁸⁴ na wypłatę świadczeń wychowawczych w ramach programu *Rodzina 500 plus* – 330 972,7 tys. zł;
- dla dziesięciu jst⁸⁵ na wypłatę świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na opłacenie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna – 124 194,6 tys. zł;
- na dopłaty do paliwa rolniczego – 35 967,2 tys. zł;
- dla jst na dofinansowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków ruchów osuwiskowych ziemi – 8790,7 tys. zł (wydatki majątkowe), w tym realizowanych przez gminy – 4559,7 tys. zł i powiaty – 4231 tys. zł;
- dla jst na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe – 22 910,9 tys. zł, w tym dla gmin – 22 298,9 tys. zł, powiatów – 598,3 tys. zł i samorządu województwa podkarpackiego – 13,7 tys. zł;
- na realizację zadań w ramach *Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 „Aktywna tablica”* – 4651,1 tys. zł;
- dla jst na realizację zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa – 7779,7 tys. zł.

⁸³ W odpowiedzi na mail z Głównego Inspektoratu Weterynarii z 27 sierpnia 2021 r., informujący o potrzebie aktualizacji potrzeb na 2021 r., Wojewódzki Inspektorat Weterynarii z siedzibą w Krośnie zgłosił potrzebę zwiększenia budżetu o 7673,7 tys. zł. Kwota określona w nowelizacji budżetowej na 2021 r. była niższa od zgłoszonej o 1378,7 tys. zł.

⁸⁴ Gminy: Miasto Dębica, Gmina Dębowiec, Miasto i Gmina Dukla, Gmina Jarosław, Gmina Jasło, Miasto Jasło, Miasto i Gmina Kolbuszowa, Gmina Kołaczyce, Gmina Leżajsk, Miasto Mielec, Miasto i Gmina Nowa Sarzyna, Miasto i Gmina Sędziszów Małopolski, Miasto Tarnobrzeg.

⁸⁵ Gminy: Gmina Chorkówka, Gmina Czarna, Miasto Dębica, Gmina Jasło, Miasto Jasło, Gmina Jeżowe, Gmina i Miasto Kolbuszowa, Miasto Mielec, Miasto i Gmina Nowa Sarzyna, Miasto Tarnobrzeg.

W wyniku badania próby wydatków na dotacje ustalono, że przestrzegano reguł dotyczących wysokości dofinansowania własnych zadań bieżących i inwestycyjnych jst, w umowach o dofinansowanie zadań zawarto postanowienia dotyczące obowiązku zwrotu dotacji w przypadku obniżenia kosztów realizacji zadania, prawidłowo została określona wielkość naliczonych do wypłaty kwot dotacji, przed przekazaniem środków oceniano rzeczywiste zapotrzebowanie, dotacje przekazywane były na podstawie sporządzonych przez jednostki kalkulacji potrzeb, w terminach i wysokościach umożliwiających realizację zadań.

Dysponent weryfikował efekty i stopień realizacji celu na podstawie przeprowadzonych kontroli i dokumentów przedstawionych przez beneficjentów. W przypadku stwierdzenia uchybień lub nieprawidłowości beneficjenci wzywani byli do skorygowania dokumentów rozliczeniowych lub zwrotu nadmiernie pobranej dotacji. Zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym nastąpiło w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, z uwzględnieniem art. 15zj ustawy o Covid-19⁸⁶.

(akta kontroli tom III, str. 285-380)

W 2021 r. wydatki PUW wyniosły 89 378 tys. zł. Stanowiły one 102,3% wydatków określonych w planie finansowym według ustawy budżetowej oraz 98,9%% wydatków według planu po zmianach. Były wyższe o 13 626,9 tys. zł (o 18%) od wydatków poniesionych w 2020 r., na co główny wpływ miały wydatki nierealizowane w 2020 r.: na działalność dyspozytorni medycznych (8631,1 tys. zł) oraz na dodatki do wynagrodzeń kierowników staży i specjalizacji medycznych (3313,7 tys. zł). Wyższe o 2583,7 tys. zł były także wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników, innych niż dyspozytorzy medyczni.

Wydatki realizowane były przez PUW zgodnie z planem finansowym po zmianach. Wykonanie w kwotach istotnie niższych niż przewidywano dotyczyło jedynie wydatków na zadania obronne oraz związanych ze świadczeniem nieodpłatnej pomocy prawnej i ochroną zdrowia⁸⁷. Niższe wykonanie wydatków na zadania obronne było spowodowane: zgłoszeniem przez jst mniejszych niż zakładano potrzeb w zakresie wyposażenia akcji kurierskich; bezkosztowym zorganizowaniem szkolenia obronnego pracowników PUW; ograniczeniami w szkoleniu obronnym Wojewody, wynikającymi z epidemii Covid-19; nieodpłatnym udostępnieniem Urzędowi agregatu w celu utrzymywania awaryjnych źródeł zasilania w energię elektryczną; niewydaniem decyzji⁸⁸ dotyczącej pozwolenia na użytkowanie

⁸⁶ Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.).

⁸⁷ W poszczególnych działach i rozdziałach wydatki PUW wykonano w wysokościach większych niż 90% planowanych. Wyjątek stanowiły wydatki:

- w dziale 755 *Wymiar sprawiedliwości* rozdziale 75515 *Nieodpłatna pomoc prawna*, które wykonano w wysokości 3 tys. zł (22% planu), niewykorzystana kwota wynosiła 10,5 tys. zł;
- w dziale 752 *Obrona narodowa* rozdziale 75212 *Pozostałe wydatki obronne* – wydatki wykonano w wysokości 105,4 tys. zł (71,2% planu), przy czym kwota wydatków zablokowanych, o jaką ostatecznie zmniejszono plan wydatków decyzją Ministra Finansów, wynosiła 42 tys. zł – przy uwzględnieniu tej kwoty jako planowanej, wydatki w tym dziale i rozdziale wykonano w wysokości 55,5%, niewykorzystana kwota wynosiła 84,6 tys. zł;
- w dziale 851 *Ochrona zdrowia* rozdziale 85157 *Staże i specjalizacje medyczne* – wydatki wykonano w wysokości 3313,7 tys. zł (99,6% planu), przy czym kwota wydatków zablokowanych, o jaką ostatecznie zmniejszono plan wydatków decyzją Ministra Finansów, wynosiła 881,1 tys. zł – przy uwzględnieniu tej kwoty jako planowanej, wydatki w tym dziale wykonano w wysokości 89,3%, a w rozdziale w wysokości 78,8%, niewykorzystana kwota w rozdziale wynosiła 894,3 tys. zł;
- w dziale 851 rozdziale 85195 *Pozostała działalność* – wydatki wykonano w wysokości 489,9 tys. zł (79,3% planu), niewykorzystana kwota wynosiła 128,1 tys. zł).

⁸⁸ Przez Urząd Komunikacji Elektronicznej.

licencjonowanych częstotliwości radiowych w ramach systemu łączności radiowej Wojewody. Mniejsza niż szacowano była liczba wylosowanych do zrecenzowania nieodpłatnych porad prawnych oraz niższy był koszt jednej recenzji, zaproponowany w odpowiedzi na zapytanie ofertowe. Zmniejszone wydatki związane z ochroną zdrowia wynikały głównie z mniejszej – niż w poprzednich latach – liczby posiedzeń komisji do spraw orzekania o zdarzeniach medycznych oraz niepełnego wykorzystania środków na wynagrodzenia wojewódzkich konsultantów medycznych, co spowodowane było procedurą powoływania siedmiu nowych konsultantów, po upływie kadencji pełniących tę funkcję.

W 2021 r. plan wydatków PUW nie został zwiększony środkami z rezerwy ogólnej budżetu państwa oraz środkami z rezerw celowych budżetu środków europejskich. Środkami z ośmiu pozycji rezerw celowych budżetu państwa plan zwiększono o 1330,6 tys. zł. Wykorzystano 1193 tys. zł – niewykorzystana kwota stanowiła 8,8% zwiększenia planu środkami z rezerw celowych.

(akta kontroli tom II, str. 1-14)

W stosunku do 2020 r. nie nastąpiły istotne zmiany w strukturze wydatków według grup ekonomicznych. Różnice nie przekraczały 0,8 punktu procentowego. Wydatki bieżące jednostek budżetowych stanowiły 96,3% wydatków ogółem (w 2020 r. – 95,6%), wydatki majątkowe – 3,5% (w 2020 r. – 4,3%), świadczenia na rzecz osób fizycznych – 0,2% (tak jak w 2020 r.).

Wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych wynosiły 149,5 tys. zł (70,9% planu) i były wyższe o 38,7 tys. zł (o 35%) od poniesionych w 2020 r. Główny wpływ na stopień wykonania tych wydatków miało niskie wykorzystanie kwoty przewidzianej na świadczenia dla dyspozytorów medycznych. Wydatki na świadczenia dla tych osób wykonano w wysokości 9,1% planu, a niewykorzystana kwota wynosiła 51,8 tys. zł. Rok 2021 był pierwszym rokiem realizacji tego zadania przez PUW i brak było danych do szczegółowego zaplanowania wydatków na świadczenia dla tych osób.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wynosiły 86 062 tys. zł (98,9% planu). Były wyższe o 13 683,4 tys. zł (18,9%) od takich wydatków poniesionych w 2020 r., co było spowodowane realizacją nowych zadań związanych z działalnością dyspozytorów medycznych oraz organizacją staży i specjalizacji medycznych, a także wyższymi wydatkami na wynagrodzenia osobowe. W ramach tej grupy, wydatki realizowano zgodnie z planem finansowym, a wykonanie istotnie niższe niż planowano dotyczyło zadań wymienionych w akapicie dotyczącym zagadnień ogólnych wydatków PUW⁸⁹.

Wydatki na wynagrodzenia osobowe realizowano w ramach ustalonego planu finansowego. Wynosiły one 57 575,2 tys. zł i były wyższe o 9165,5 tys. zł (o 18,9%) od poniesionych w 2020 r., przy czym kwotę 6583,8 tys. zł stanowiły wydatki na

⁸⁹ W poszczególnych działach i rozdziałach wydatki bieżące PUW wykonano w wysokościach nie mniejszych niż 95%. Wyjątek stanowiły wydatki:

- w dziale 752 *Obrona narodowa* rozdziale 75212 *Pozostałe wydatki obronne*, które wykonano w wysokości 35,9 tys. zł (45,8% planu), przy czym kwota wydatków zablokowanych, o jaką ostatecznie zmniejszono plan wydatków wynosiła 42 tys. zł – przy uwzględnieniu tej kwoty jako planowanej, wydatki w tym dziale i rozdziale wykonano w wysokości 29,8%, niewykorzystana kwota wynosiła 84,1 tys. zł;

- w dziale 851 *Ochrona zdrowia* rozdziale 85157 *Stáže i specjalizacje medyczne* i rozdziale 85195 *Pozostała działalność* oraz w dziale 755 *Wymiar sprawiedliwości* rozdziale 75515 *Nieodpłatna pomoc prawna* – wykonanie wydatków bieżących w tych działach i rozdziałach było tożsame z wykonaniem w nich ogółu wydatków PUW.

Przyczyny niższego wykonania tych wydatków podano w akapicie dotyczącym zagadnień ogólnych wydatków PUW.

nierealizowane w 2020 r. wynagrodzenia osobowe dyspozytorów medycznych. Przeciętna liczba zatrudnionych, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wynosiła 764,58 i w porównaniu do 2020 r. była wyższa o 79,68. Główną przyczyną zwiększenia zatrudnienia była realizacja nowego zadania dotyczącego działalności dyspozytorni medycznych (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych zwiększenie o 62,22), zatrudnienie dwóch nowych pracowników (dwa etaty) do realizacji spraw związanych z obsługą cudzoziemców oraz przedłużenie – w trakcie 2021 r. – zatrudnienia dziewięciu pracowników (7,7 etatu) realizujących zadania w ramach programu *Poprawa obsługi cudzoziemców przez pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców*⁹⁰.

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe wynosiły 1199,6 tys. zł. Były wyższe o 125,3 tys. zł (o 11,7%) od takich wydatków poniesionych w 2020 r., na co główny wpływ miało zatrudnienie, na podstawie umów zleceń, pięciu osób do realizacji zadań w Oddziale Koordynacji Świadczeń Wydziału Polityki Społecznej PUW – wykonywania prac techniczno-biurowych, rejestrowania korespondencji w systemie e-Dok, rejestrowania spraw w systemie SYGNITY.

(akta kontroli tom II, str. 3-11, 15-22)

Wydatki majątkowe Urzędu wynosiły 3166,5 tys. zł. Były niższe o 95,2 tys. zł (o 2,9%) od poniesionych w 2020 r. Wykonano je w kwotach określonych w planie finansowym⁹¹. Plan wydatków majątkowych ustalony do kwot z ustawy budżetowej (3265 tys. zł) został w trakcie roku budżetowego zmniejszony do 3168,2 tys. zł, na co główny wpływ miała zmiana zakresu rzeczowego zadania *Zakup specjalistycznego sprzętu na wyposażenie wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych w celu prawidłowego funkcjonowania na wypadek wystąpienia zagrożenia powodziowego*, w wyniku czego wydatki poniesione na to zadanie były o 363,6 tys. zł niższe niż planowano. Zmiany zakresu zadania spowodowane były brakiem rozstrzygnięć postępowań o udzielenie zamówień publicznych (brakiem ofert) oraz brakiem możliwości zrealizowania dostaw w 2021 r., ze względu na epidemię Covid-19. Ponadto zrezygnowano z pięciu innych planowanych pierwotnie zadań, a do planu wprowadzono 10 nowych zadań. Zmiany te były celowe, wynikały z faktycznych potrzeb PUW lub okoliczności niezależnych od Urzędu.

(akta kontroli tom II, str. 23-54)

Według stanu na koniec 2021 r. zobowiązania Urzędu wynosiły 6034,5 tys. zł i były w całości zobowiązaniami niewymagalnymi. Zobowiązania dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego – 3866,8 tys. zł (64,1% zobowiązań ogółem), pochodnych od wynagrodzeń – 744,5 tys. zł (12,3% zobowiązań ogółem), dostaw energii elektrycznej, ciepłej, gazu i wody – 218,4 tys. zł (3,6% zobowiązań ogółem). Zobowiązania wykazane w sprawozdaniu Rb-28 były zgodne z ewidencją księgową. Nie wystąpiły przypadki zapłaty odsetek z tytułu nieterminowych płatności zobowiązań.

(akta kontroli tom II, str. 225-233, 236)

Szczegółowym badaniem objęto bieżące i majątkowe wydatki PUW w wysokości 7197,4 tys. zł. Stanowiły one 8,1% ogółu wydatków Urzędu oraz 36,2% wydatków pozapłacowych. Do badania wylosowano 46 zapisów o łącznej wartości

⁹⁰ Programu finansowany w ramach Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.

⁹¹ W działach i rozdziałach wydatki majątkowe PUW wykonano w wysokościach nie mniejszych niż 99,9% planu. Nie wystąpiły przypadki blokowania wydatków majątkowych Urzędu.

3297,4 tys. zł (3,7% ogółu wydatków)⁹². Metodą doboru celowego do próby dobrano 46 zapisów o łącznej wartości 3900 tys. zł.

Realizacja zbadanych wydatków była zgodna z zasadami gospodarowania środkami publicznymi. Dokonywano ich zgodnie z planem finansowym. Były one celowe dla prawidłowej realizacji zadań przez Urząd, jego bezpiecznego funkcjonowania, utrzymania właściwego stanu technicznego i sanitarnego obiektów Urzędu, a także dla realizacji zadań Wojewody wynikających z art. 16m ust. 1b ustawy z 5 grudnia 1996 o zawodach lekarza i lekarza dentystry⁹³ oraz w zakresie: zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej, orzekania o niepełnosprawności, orzekania o zdarzeniach medycznych.

(akta kontroli tom II, str. 55-73)

Szczegółowym badaniem objęto cztery zamówienia publiczne udzielone w 2021 r.: jedno – do którego stosowano przepisy ustawy z 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*⁹⁴ – oraz trzy zamówienia udzielone bez stosowania tej ustawy. Przedmiotem zamówienia udzielonego na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy *Prawo zamówień publicznych* (w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji) było świadczenie kompleksowej usługi ochrony osób i mienia budynków PUW. Zamówienie podzielono na części, odrębne dla obiektów PUW w Rzeszowie, Krośnie i Tarnobrzegu. Ustalona wartość zamówienia na wykonywanie usług w okresie 36 miesięcy wynosiła 3334,1 tys. zł, a wartość podpisanych umów – 2585 tys. zł⁹⁵. Na ich podstawie, do końca 2021 r. wydatkowano 473,4 tys. zł.

Badaniem zamówień, do których nie stosowano ustawy *Prawo zamówień publicznych*, na podstawie jej art. 2 ust. 1 pkt 1 (o wartości nieprzekraczającej 130 tys. zł), objęto dwa zamówienia dotyczące przeciwdziałania Covid-19⁹⁶:

- na dostawę ochronnych maseczek medycznych typu FFP N-95, na potrzeby PUW – ustalona wartość zamówienia 3,3 tys. zł; wartość umowy netto 3,1 tys. zł, brutto 3,9 tys. zł; płatność za dostawę zrealizowano na podstawie faktury z 26 lutego 2021 r.
 - na dostawę jednorazowych ochronnych maseczek medycznych trzywarstwowych (zgodnych z normą EN 14683:2019), na potrzeby PUW – ustalona wartość zamówienia 1 tys. zł; wartość umowy netto 0,55 tys. zł, brutto 0,6 tys. zł; płatność za dostawę zrealizowano na podstawie faktury z 7 października 2021 r.;
- oraz zamówienie na dostawę namiotów na doposażenie wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych.

Zamówienie na dostawę namiotów podzielono na cztery części. Wartość zamówienia ustalona dla wszystkich części wynosiła łącznie 108,7 tys. zł. Zrealizowano dwie części zamówienia, ponieważ ceny ofert złożonych w ramach pozostałych dwóch części przekraczały szacowaną dla nich wartość. Umowy

⁹² Losowania dokonano metodą monetarną MUS, tj. z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości, ze zbioru zapisów na koncie 1300 *Rachunek bieżący jednostki budżetowej – wydatki*, wygenerowanych z systemu finansowo-księgowego, dotyczących pozapłacowych wydatków bieżących oraz wydatków majątkowych, nie mniejszych niż 1000 zł. Losowania dokonano ze zbioru 2247 zapisów o łącznej wartości 19 087,6 tys. zł.

⁹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 790 ze zm.

⁹⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.

⁹⁵ Ochrona: PUW w Rzeszowie w trzech lokalizacjach 1574 tys. zł, Delegatury PUW w Krośnie 517 tys. zł, Delegatury PUW w Tarnobrzegu 494 tys. zł.

⁹⁶ W 2021 r. nie udzielono innych zamówień związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, w związku z zapobieganiem lub zwalczaniem epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

zawarto na łączną kwotę 62 tys. zł netto (76,3 tys. zł brutto). Płatności zrealizowano we wrześniu i październiku 2021 r.

W wyniku badania zamówień nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie: przygotowania i przeprowadzenia postępowań, udzielenia zamówień, wyboru trybu jak i niezastosowania ustawy *Prawo zamówień publicznych*.

(akta kontroli tom II, str. 74-108)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W 2021 r., wydatki budżetu środków europejskich, w części 85/18, wynosiły 11 790,3 tys. zł (100% planu). Były wyższe o 4139,5 tys. zł (o 54,1%) od takich wydatków poniesionych w 2020 r. W ustawie budżetowej zaplanowano je w wysokości 1063 tys. zł, na realizację projektu *Poprawa bezpieczeństwa epidemiologicznego na terenie województwa podkarpackiego w związku z pojawieniem się koronawirusa SARS-CoV-2*⁹⁷. W trakcie roku budżetowego plan ten zwiększono środkami z pozycji 98 rezerw budżetu środków europejskich o 10 727,5 tys. zł, na realizację projektów przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie:

- *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV*⁹⁸ – o 4437,3 tys. zł;
- *Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych*⁹⁹ – o 4265,6 tys. zł;
- *Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I*¹⁰⁰ – o 2024,6 tys. zł.

Na realizację wszystkich projektów wydatki z budżetu środków europejskich poniesiono w wysokościach przewidywanych w planie po zmianach¹⁰¹.

(akta kontroli tom II, str. 109-134)

Wojewoda podejmowała działania nadzorcze w celu prawidłowej realizacji wydatków. Polegały one głównie na dokonywaniu: ocen zgłaszanych zapotrzebowań na środki finansowe, ocen stopnia realizacji zadań finansowanych środkami z dotacji, analiz wykonania wydatków w okresach kwartalnych, a także na przeprowadzaniu kontroli podległych i nadzorowanych jednostek, obejmujących

⁹⁷ Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego, oś priorytetowa VI *Spójność społeczna i przestrzenna*, działanie 6.2. *Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej*, poddziałanie 6.2.1. *Infrastruktura ochrony zdrowia*.

⁹⁸ Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, oś priorytetowa III *Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego*, działanie 3.1. *Rozwój drogowej i lotniczej sieci TEN-T*.

⁹⁹ Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, oś priorytetowa II *Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu*, działanie 2.1. *Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska*.

¹⁰⁰ Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, oś priorytetowa V *Rozwój transportu kolejowego w Polsce*, działanie 5.2. *Rozwój transportu kolejowego poza TEN-T*.

¹⁰¹ W trakcie 2021 r., na realizację projektu *Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I*, budżet w części 85/18 zwiększono o 6123 tys. zł. W związku z pismem Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie – lidera projektu – informującego o wniosku wykonawcy w sprawie zmiany terminu dostawy samochodów do dekontaminacji przy zagrożeniach CBRNe oraz o podjęciu decyzji o wydłużeniu terminu dostawy do 15 lutego 2022 r., minister właściwy do spraw finansów, na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, skorygował decyzję zwiększającą budżet w części 85/18 o 5045,2 tys. zł. Po korekcie tej decyzji, do kwoty 946,8 tys. zł, na realizację tego projektu budżet w części 85/18 zwiększony został łącznie o 2024,6 tys. zł.

tematykę wydatkowania środków publicznych. Monitoringowi podlegała również realizacja planu wydatków w układzie zadaniowym.

(akta kontroli tom III, str. 381-459)

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r., Najwyższa Izba Kontroli nie formułowała wniosków i uwag w zakresie wydatków.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie w 2021 r. – przez dysponenta części 85/18 – budżetu państwa i budżetu środków europejskich w zakresie wydatków.

Realizacja wydatków przebiegała zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o *finansach publicznych*. Wydatki zrealizowano w wysokościach określonych w planie finansowym. Uzyskano zaplanowane rezultaty. Nieliczne przypadki wykonania wydatków w kwotach istotnie niższych od planowanych i braku realizacji zadań wynikały z przyczyn niezależnych od dysponenta części.

Ocenę pozytywną w zakresie wydatków uzasadniał także prowadzony nadzór i kontrola dysponenta nad realizacją zadań finansowanych z budżetu państwa.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych (za 2021 r.) łącznych sprawozdań dysponenta części 85/18:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kontrolą objęto także sprawozdania dysponenta III stopnia, do sporządzenia których (spośród ww. sprawozdań) obowiązanych był PUW: Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-28 Programy, Rb-BZ1, Rb-N, Rb-Z.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/18 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych PUW (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Kontrola zarządcza zapewniała prawidłowość sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli tom II str. 135-286; 427-428; tom III, str. 381-385)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe za 2021 r. oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. Ocenę uzasadniają podane powyżej ustalenia kontroli w zakresie prawidłowości i terminowości sporządzania tych sprawozdań.

OBSZAR

4. Środki z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (FRPA)

Opis stanu
faktycznego

Na 2021 r. Minister Infrastruktury przyznał dla województwa podkarpackiego kwotę 90 452,8 tys. zł, w tym: 50 389,2 tys. zł¹⁰² na podstawie art. 24 ust. 1 i 3 ustawy o Funduszu; 40 063,6 tys. zł na podstawie art. 28 ust. 6 ustawy o Funduszu¹⁰³. W 2019 r. kwota ta wynosiła 19 640,4 tys. zł, a w 2020 r. 52 251,1 tys. zł.

Do Urzędu wpłynęło 45 wniosków organizatorów o objęcie dopłatą z Funduszu w 2021 r. na kwotę 58 091,4 tys. zł. W 2019 r. takich wniosków wpłynęło 20, a w 2020 r. – 51.

Wszystkie wnioski złożone na 2021 r. (45) zostały zakwalifikowane do dofinansowania jako spełniające przepisy ustawy o Funduszu. Z uwagi na niewystarczającą ilość środków, na przełomie grudnia 2020 r. i stycznia 2021 r. zawarto 39 umów o dofinansowanie do wysokości dostępnej alokacji (50 389,2 tys. zł). Na dzień rozstrzygnięcia naboru, do objęcia dopłatą wszystkich zakwalifikowanych wniosków brakowało kwoty 7702,2 tys. zł. Jedna umowa (z Powiatem Mieleckim) obejmowała okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2021 r. W wyniku powstałych w pierwszym półroczu 2021 r. oszczędności, zawarto drugą umowę z Powiatem Mieleckim na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2021 r. Po przyznaniu przez Ministra Infrastruktury dodatkowych środków, na podstawie art. 28 ust. 6 ustawy o Funduszu, zaproponowano zawarcie umów pozostałym pięciu organizatorom (powiaty), którzy złożyli wnioski, ale nie otrzymali dofinansowania z uwagi na niewystarczającą ilość środków. Dwóch z nich zrezygnowało z dopłat, a z pozostałymi trzema (Powiaty: Brzozowski, Łańcucki i Tarnobrzeski) zawarto umowy o objęcie dopłatą z Funduszu.

Ponadto, Wojewoda w dniu 23 września 2021 r. ogłosiła, na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy o Funduszu, dodatkowy nabór wniosków o objęcie w 2021 r. dopłatą do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. W wyniku ogłoszonego naboru nie zgłosił się żaden organizator.

¹⁰² Pismo z dnia 28 października 2020 r., znak: DTD-6.4310.348.2020.9.

¹⁰³ Pismo z dnia 12 października 2021 r., znak: DTD-6.4312.66.2021.12.

Łącznie na 2021 r. zawarto 43 umowy z organizatorami przewozów autobusowych (w tym dwie umowy z Powiatem Mieleckim¹⁰⁴) na kwotę dofinansowania 51 333,6 tys. zł. Łączna kwota środków z Funduszu przyznana organizatorom na 2021 r. wyniosła 51 333,6 tys. zł (po zmianach), a przekazana – 38 441,7 tys. zł. Kwota przyznanych i przekazanych środków z Funduszu w 2019 r. wynosiła odpowiednio: 3391,6 tys. zł i 1632,3 tys. zł, a w 2020 r. – 29 972,1 tys. zł i 16 861,5 tys. zł.

Do końca 2021 r. trzech operatorów dokonało zwrotu niewykorzystanych środków w wysokości 83,1 tys. zł. Kwota wykorzystanych środków na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła 38 358,6 tys. zł, co stanowiło 74,7% przyznanych i 99,8% przekazanych środków.

Na 31 stycznia 2022 r. kwota wykorzystanych środków Funduszu wyniosła 37 859,7 tys. zł, tj. po dokonaniu przez organizatorów zwrotów niewykorzystanych środków dofinansowania w wysokości 498,9 tys. zł. W lutym i marcu 2022 r. organizatorzy dokonali zwrotu środków Funduszu pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości w kwocie 278,6 tys. zł. Ostatecznie, kwota wykorzystanych środków Funduszu wyniosła 37 581,1 tys. zł, co stanowiło 73,2% środków przyznanych i 97,8% przekazanych organizatorom.

W 2021 r. dofinansowaniem objęto ogółem 343 linie autobusowe, w 2020 r. – 329, a w 2019 r. – 176.

(akta kontroli tom III, str.1-58, 63-188, 460-491)

Analizą objęto 10 wniosków, w wyniku których podpisano umowy w sprawie udzielenia dofinansowania ze środków Funduszu do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na kwotę 23 796,5 tys. zł (tj. 46,4% środków przyznanych umowami). W wyniku analizy ustalono, że:

- a) Wojewoda prawidłowo rozpatrzyła, tj. dokonała oceny i wyboru wniosków o objęcie w 2021 r. dopłatą, w szczególności:
 - złożone wnioski zawierały dane wymagane art. 24 ust. 6 ustawy o Funduszu oraz dołączono do nich wymagane dokumenty;
 - w przypadku wniosków niekompletnych (9 na 10) wzywano organizatorów do ich uzupełnienia w wyznaczonym terminie, wszystkie wnioski uzupełniono;
 - przy rozpatrywaniu wniosków brano pod uwagę kryteria określone w art. 25 ust. 1-3 ustawy o Funduszu, przy uwzględnieniu przepisów rozporządzenia w sprawie wniosków o objęcie dopłatą¹⁰⁵;
 - po rozpatrzeniu wniosków poinformowano organizatorów przewozów autobusowych o objęciu dopłatą ze środków Funduszu, zgodnie z art. 25 ust. 4 ww. ustawy.
- b) umowy o dopłatę, zawarte z organizatorami (jst), zawierały wszystkie niezbędne elementy określone w art. 27 ust. 2 ustawy o Funduszu;
- c) przed przyznaniem dopłaty weryfikowano spełnienie warunków, o których mowa w art. 23 ust. 2 ustawy o Funduszu, w tym: sfinansowanie ze środków własnych organizatora części ceny usługi w wysokości nie mniejszej niż 10% oraz zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego;

¹⁰⁴ Pierwszą umowę na okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2021 r., drugą na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2021 r. - w wyniku powstałych oszczędności u innych organizatorów w pierwszym półroczu 2021 r.

¹⁰⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie wniosków o objęcie w danym roku budżetowym dopłatą z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z dnia 9 sierpnia 2019 r. (Dz. U. poz. 1514) oraz z dnia 26 marca 2021 r. (Dz. U. poz. 582) – dalej: rozporządzenie w sprawie wniosków o objęcie dopłatą.

- d) Wojewoda niezwłocznie, po uzyskaniu dofinansowania od dysponenta Funduszu, przekazywała dopłatę na wskazany rachunek bankowy organizatora;
- e) w jednym przypadku (na 37), na kwotę 266,3 tys. zł, wniosek o dopłatę został doręczony przez organizatora po upływie terminu wynikającego z umowy, w związku z tym – na podstawie art. 14 ust. 5 pkt 1 ustawy o Funduszu – nie przekazano środków organizatorowi.

Wojewoda niezwłocznie – po otrzymaniu od Ministra Infrastruktury informacji o kwocie środków zaplanowanych na rok 2021 na dofinansowanie realizacji zadań w zakresie przewozów autobusowych – zamieściła w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) na stronie podmiotowej Urzędu informacje wymagane art. 24 ust. 4 ustawy o Funduszu.

W 2021 r. nie wystąpiły przypadki opóźnień w przekazywaniu środków Funduszu organizatorom z przyczyn braku środków dostępnych na rachunku Funduszu. Wojewoda przekazywała dopłatę na rachunek bankowy organizatora niezwłocznie po uzyskaniu dofinansowania od dysponenta Funduszu i zweryfikowaniu wniosku o dopłatę, tj. zgodnie z przepisami art. 14 ust. 4 i 8 ustawy o Funduszu i postanowieniami umowy. Urząd prowadził wyodrębniony rachunek bankowy dla środków Funduszu oraz wyodrębnioną ewidencję księgową zdarzeń, związanych z dofinansowaniem zadań na terenie województwa.

W 2021 r. nie stwierdzono, by w Urzędzie środki Funduszu były wykorzystywane na cele niezwiązane z dofinansowaniem przewozów autobusowych. Wojewoda nie dokonywała kwartalnej analizy zaangażowania środków przewidzianych dla województwa na dofinansowanie przewozów autobusowych po zakończeniu odpowiednio pierwszego, drugiego i trzeciego kwartału 2021 r. W okresie tym obowiązywały przepisy epizodyczne działu IV ustawy o Funduszu, które zobowiązywały Wojewodę do dokonania analizy zaangażowania środków FRPA raz w roku, według stanu na dzień 31 sierpnia. Wojewoda na dzień 31 sierpnia 2021 r. dokonała analizy zaangażowania środków na dofinansowanie przewozów autobusowych przewidzianych dla województwa na rok 2021 oraz terminowo przekazała te informacje dysponentowi Funduszu, w formie elektronicznej, za pośrednictwem platformy ePUAP.

(akta kontroli tom III, str. 61-62, 221-227, 237-279)

Stwierdzono osiem przypadków zwrotów dopłat do przewozów autobusowych, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, podlegających zwrotowi na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o Funduszu¹⁰⁶. Dotyczyły one łącznie kwoty 278,6 tys. zł, w tym:

- jeden przypadek na kwotę 26,7 tys. zł – z uwagi na niewykorzystanie przez organizatora środków Funduszu oraz niedokonanie ich zwrotu w terminie do 25 stycznia 2022 r., do czego zobowiązywał § 5 ust. 1 umowy (kwota dopłaty zwrócona na rachunek Urzędu w dniu 15 lutego 2022 r. wraz z należnymi odsetkami w wysokości 64 zł);
- siedem przypadków na kwotę 251,9 tys. zł – z uwagi na zawyżenie przez organizatorów dopłaty na niektórych liniach autobusowych, wykazane w rozliczeniu końcowym (kwoty dopłaty zwrócone na rachunek Urzędu w okresie od 25 marca do 31 marca 2022 r., wraz z należnymi odsetkami w wysokości 1803,66 zł).

W 2021 r. nie wystąpiły przypadki objęcia dopłatą środkami FRPA linii komunikacyjnych przebiegających przez teren innych województw. Wojewoda

¹⁰⁶ Organizatorzy dokonali zwrotów w wyniku działań Urzędu.

przestrzegała uregulowań zawartych w porozumieniu z dysponentem Funduszu. Wojewoda występowała do dysponenta Funduszu z wnioskami kwartalnymi o przekazanie środków, a opóźnienia od jednego do trzech dni roboczych, w złożeniu wniosków, spowodowane były potrzebą rzetelnego zweryfikowania wniosków i były uzgodnione z dysponentem Funduszu.

(akta kontroli tom III, str.184-188, 218-220, 283-284, 460-491)

W 2021 r. Wojewoda przeprowadziła sześć kontroli problemowych (planowych) w zakresie prawidłowości wykonywania zadań, na które została udzielona dopłata do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Kontrolami objęto dofinansowanie w kwocie 7913,2 tys. zł – co stanowiło 47% środków przekazanych organizatorom – oraz 15% liczby organizatorów, którym przekazano dopłatę w 2020 r., tym samym Wojewoda wypełniła limity kontroli, określone w art. 18 ust. 2 ustawy o Funduszu. W trakcie tych kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające m.in. na: nieutworzeniu i nieprowadzeniu wyodrębnionego rachunku bankowego dla środków Funduszu, nieterminowym przesyłaniu do Wojewody uwierzytelnionych kopii umów o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz nieterminowym przekazywaniu kwartalnych informacji z realizacji umowy, a także wskazywaniu błędnej podstawy prawnej w umowach o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. W 2021 r. Urząd nie przeprowadzał kontroli doraźnych w powyższym zakresie, z uwagi na brak skarg czy zleceń przez dysponenta Funduszu.

Sprawozdania kwartalne i roczne z realizacji zadań Wojewody w ramach Funduszu zostały terminowo przekazane Ministrowi Infrastruktury. Jednolite opóźnienie w przekazaniu sprawozdania za I kwartał 2021 r. nie było zawinione przez Urząd.

(akta kontroli tom III, str. 201-236, 280-284)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Wojewodę w 2021 r. zadań nałożonych ustawą o Funduszu.

W 2021 r. Wojewoda w sposób legalny i rzetelny wywiązała się z nałożonych zadań w zakresie zarządzania i przyznawania, w tym przekazywania organizatorom (jst), środków z Funduszu. Prawidłowo rozpatrzono wnioski o objęcie dopłatą z Funduszu. W przypadku wniosków niekompletnych wzywano organizatorów do ich uzupełnienia w wyznaczonym terminie.

Wszystkie analizowane wnioski o dopłatę, poza jednym wyjątkiem wskazanym w art. 14 ust. 5 pkt 1 ustawy o Funduszu, uzasadniającym nierozpatrzenie wniosku, zostały rozpatrzone pozytywnie i na ich podstawie zostały przekazane środki organizatorom. Środki przekazywano na rachunki bankowe organizatorów niezwłocznie po ich uzyskaniu od dysponenta Funduszu i zweryfikowaniu wniosków.

Wojewoda wypełniła limity kontroli określone w art. 18 ust. 2 ustawy o Funduszu. W sposób prawidłowy wywiązała się również z obowiązków sprawozdawczych wobec dysponenta Funduszu, a przyjęty zakładowy plan kont umożliwił sporządzenie sprawozdań w wymaganej szczegółowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w zakresie wykonania, w 2021 r., budżetu państwa w części 85/18 oraz planu finansowego PUW, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwagi i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁰⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 13 kwietnia 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

Kontrolerzy

Magdalena Grabowska
Główny specjalista k. p.

/-/

/-/

Roman Tadla
Główny specjalista k. p.

/-/

Krzysztof Pakuła
Główny specjalista k. p.

/-/

¹⁰⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.